BIBLIOTECA CENTRALA a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL | In România 3 lei | In străinătate 6 lei

Nr. 295 Sâmbătă 29 Octombrie 1938
12 Pagini
P IIII

Taxa postală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

O NOUĂ REFORMĂ UNIVERSITARĂ

După încetarea războiului mondial s'a produs un fenomen social și cultural în toate țările civilizate: afluxul considerabil al tineretului în învățământul secundar și superior.

In Franța, în Anglia, în Germania, în Italia, în Statele-Unite ale Americei de Nord și în alte țări, liceele, colegiile, universitățile și școlile de specialitate, au fost dela 1918 încoace supra-populate.

La început s'a crezut că acest aflux al tineretului în învățământul secundar și universitar, este un fenomen anormal, care va putea fi stăvilit prin diferite măsuri restrictive: examene severe la înscriere; fixarea numărului maxim al studenților; sporirea taxelor universitare.

Și la noi s'a considerat afluxul tineretului în învățământul superior primejdios intereselor sociale și de aceea s'au luat măsuri prin fixarea numărului maxim al inscrișilor pe Universități și Facultăți și prin perceperea de taxe, — rezervându-se însă un număr oarecare de burse celor lipsiți de mijloace materiale.

In realitate ne găsim în următoarea situație: în epoca noastră instrucția publică a devenit populară. Invățământul de toate gradele a ajuns o necesitate de primul ordin, — socială, economică și culturală. Pe când odinioară, numai învățământul primar era considerat obligator; iar învățământul secundar și superior, era rezervat unui număr foarte restrâns de tineri, în vederea formațiunei unei elite intelectuale și profesionale, de câteva decenii, întregul învățământ, de toate gradele și specialitățile, teoretic, sau practic, a devenit aproape obligator din necesități sociale, economice și culturale.

In America, pe lângă Universitățile și școlile superioare speciale, întreținute de stat și cele particulare, funcționează un număr considerabil de Universități populare, cu învățământ mixt: teoretic și practic.

Apoi, dezvoltarea industriilor și progresele înregistrate în diferite ramuri ale științelor pozitive, au impus sporirea numărului școlilor de specialitate, așa încât învățământul superior s'a dezvoltat. In asemenea condiții tipul de Universitate, european, nu mai corespunde cerințelor actuale naționale, sociale, economice și culturale, când învățământul superior a devenit popular.

Acum când se pregătește o nouă reglementare a Universităților noastre, nu trebue să pierdem din vedere datele principale ale problemei și în primul rând rostul învățământului superior.

Universitatea nu trebue să fie considerată, nici ca o fabrică de diplome pentru un număr restrâns de privilegiați; nici ca o școală superioară pentru acumulat diverse cunoștințe, necesare exercițiului unei profesiuni. Ea trebue să asigure tineretului românesc instrucția și educația necesară, în așa condițiuni, încât să formeze forțe creatoare și folositoare națiunii, atât prin capitalul lor intelectual și moral, cât și prin disciplina lor spirituală și patriotismul lor luminat. Cei care pregătesc noua reformă universitară să nu uite să asigure tineretului românesc locul ce i se cuvine în învățământul superior și nici imperativele politicei noastre naționale în materie culturală.

INTREVEDEREA DINTRE D-NII RIBBENTROP ȘI CIANO

Vizita la Roma a d-lui Ribbentrop, ministrul de externe al Germaniei, formează obiectul comentariilor presei internaționale. Se atribue acestei vizite o deosebită importanță și ea este pusă în legătură cu politica celor două țări, Germania și Italia, în Europa Centrală. Cercurile oficiale germane declară însă că întrevederea d-lui Ribbentrop cu d. Ciano, ministrul de externe italian, nu ar avea de cât un caracter informativ, Germania și Italia „ținând să aibă un schimb de vederi asupra punctelor de vedere cu privire la toate chestiunile la ordinea zilei și în special asupra problemei minorităților ungare".

După toate probabilitățile, explicația pe care o dau izvoarele germane este cea reală. Se știe, într'adevăr, că în ce privește minoritățile ungare din Cehoslovacia, Germania a avut și are încă un punct de vedere deosebit de acel italian. Berlinul a dat la Budapesta sfaturi de moderațiune insistând cu deosebire ca pretențiunile unguresti să nu depășească cadrul principiului etnic. La Roma, dimpotrivă, Ungaria a găsit simpatie și pentru revendicările ei cu caracter „strategic" și „istoric" și Italia a fost dela început printre susținătorii frontierei comune polono-maghiară.

Această deosebire de opinii a fost interpretată de unii ca o slăbire a axei Berlin-Roma. Era firesc ca d. Hitler, care n'a încetat să-și afirme recunoștința față de serviciile aduse de Italia politicei Germaniei, să găsească necesară o lămurire și o precizare a hotărîrei Italiei față de pretențiunile unguresti. Este probabil că dorința d-lui Hitler este tocmai de a fi informat până la ce punct Italia vrea să susție Ungaria și dacă nu se poate ajunge la stabilirea unei atitudini comune.

Este un fapt care nu poate fi tăgăduit: influența Germaniei în Europa Centrală și orientală va trebui, tocmai în interesul menținerei axei Berlin-Roma, să se acomodeze și cu interesele Italiei în această parte a Europei, în care politica italiană a trebuit în ultimii ani să cedeze pasul Germaniei, pentru salvarea altor interese ale ei mai imediate. Astăzi însă, situația internațională e schimbată sau pe cale de a se schimba. Italia nu va putea renunța cu desăvârșire la orice influență în Europa Centrală.

Intrevederea dintre d-nii Ribbentrop și Ciano va folosi probabil și unei examinări a acestui aspect al situației politice actuale.

Este evident că acordul italo-german se va menține. De la 1936 de când s'au pus bazele axei Berlin-Roma, în toate marile probleme internaționale acordul între cele două țări s'a afirmat cu tărie și greșesc acei cari își închipue că, vre-una din problemele actuale, fie chiar și aceea a pretențiunilor maghiare, ar putea duce la o slăbire a axei.

Rămâne de văzut dacă, în ce privește Europa Centrală și orientală, nu se va ajunge, prin cedări reciproce la principiul unei împărțiri a ei în zone de influențe germană și italiană.

Și mai rămâne desigur de văzut, până la ce grad statele din aceste zone de influențe vor avea și ele un cuvânt de spus atât în apărarea libertătei și suveranității lor cât și în apărarea intereselor lor economice.

Italia își retrage voluntarii din Spania

Cei 10.000 voluntari italieni, retrași din Spania, se îmbarcă în portul Cadix spre a se înapoia în patrie

Redeschiderea bursei din Viena

Viena, 26 (Rador).—Bursa din Viena, care a stat închisă timp de 7 luni și jumătate, se va redeschide în ziua de 27 Octombrie.

Vechile împrumuturi ale statului federal austriac, pentru care Germania a oferit compensații după Anschluss, nu vor mai fi cotate.

—xXx⊙●⊙xXx—

Egiptul

își procură noui unități navale

Cairo, 26 (Rador). — *Se anunță că ministrul marinei a supus aprobării consiliului apărării naționale un proect care prevede cumpărarea a 36 unități navale, dintre care mai multe submarine.*

Prețul total al acestor unități ar fi de trei milioane și jumătate lire sterline, iar vasele ar urma să fie construite în șantierele britanice și livrate în termen de doi ani.

—xXx⊙●⊙xXx—

Mareșalul Balbo

va fi numit ministru pentru Africa italiană

Paris, 26 (Radio-Central). — *„Paris Midi" anunță din Roma că mareșalul Balbo va fi numit în curând ministru pentru Africa italiană.*

—xxx❖xxx—

Recordul aviatorului italian Mario Pezzi

Iată-l pe aviatorul italian Mario Pezzi fotografiat cu prilejul precedentului său record de înălțime, din 1937.

De astădată el a sburat pe un mono motor „Piaggio" și s'a ridicat la 17.074 metri înălțime, unde era un ger de — 59 gr.

Vechiul record aparținea englezului Adams, care se ridicase până la 16.440 metri.

Incercarea a durat aproape un ceas. Aviatorul s'a coborît din aparat obosit, dar totuși radios.

El va încerca în curând să-și bată propriul record.

FILME

Ședință de divorțuri.

Avocatul reclamantei, după lungi considerațiuni, conchide astfel:

— Am făcut dovada că soțul a ofensat grav pe soție, prezentând pe o doamnă străină drept dânsa. Și nu numai atât, dar au mers la brat. Și unde? Intr'o localitate unde în acel anotimp se găsesc mulți concetățeni, cari desigur au compătimit, dacă n'au zeflemisit pe soția care consimțise să-l lase singur în călătorie.

— Din probele dela dosar, onoratul meu adversar a ajuns la concluzii exact opuse sensului lor clar și precis. Ce rezultă din ele? Că soții intenționase să călătorească. Că în acest scop scosese pașaport cu o fotografie în care figurau amândoi. Se obicinuește, nu? Fatalitatea a făcut ca soția să se imbolnăvească. Și cum are și suflet mare și spirit de economie, l-a sfătuit să plece singur, spre a nu rămâne zadarnice cheltuelile făcute. Ei bine, la frontiera unde s'a întâmplat faptul, i s'a interzis să treacă fără soție, întrucât era și ea în pașaport și în fotografie. Intre alternativele de a se înapoia producând neplăceri soției, și de a continua călătoria, precum era dorința ei, a ales pe cea din urmă. Așa, numai așa se explică de ce el a recurs la o persoană cunoscută în tren, care a avut drăgălășia să primească rolul de soție până la trecerea granitei. Reclamanta n'a făcut dovada că ei nu s'ar fi despărțit după aceea. Este adevărat însă că un fotograf ambulant a fixat grupul iar un concetățean indiscret a trimis acea fotografie soției, care în loc să vadă în ea o atenție măgulitoare, a văzut o idilă ofensătoare. Deși acea scenă n'avea nimic compromițător, întrucât nu servise decât ca un mijloc spre a satisface dorința soției, pentru care soțul a fost totdeauna în stare să facă cele mai mari sacrificii. Ca atare, rog onoratul tribunal să respingă acțiunea de divorț ca neintemeiată.

Don José

ATENȚIE!

Din Praga se anunță înapoerea din Londra a delegației organizațiilor evreești din Cehoslovacia, care a dus tratative în privința emigrării evreilor cehoslovaci.

Numărul evreilor cari vor să părăsească Cehoslovacia se ridică — spun telegramele — până acum la 50.000 din cari vor pleca în Anglia... 250 — DOUA SUTE CINCIZECI — și în Franța 200, DOUA SUTE.

Unde va pleca restul — Praga nu precizează.

In schimb însă precizează că vor putea trăi liniștiți în Cehoslovacia acei evrei cari la 1910 cu prilejul recensământului s'au declarat de naționalitate cehă și „cari vor fi conștienți că nu se mai pot amesteca în raporturile dintre Cehoslovacia și Germania".

Agenția „Havas" precizează în ziarele franceze că la recensământul din 1930 din 357.000 de evrei câți erau în Cehoslovacia, 87.300 s'au declarat de naționalitate cehoslovacă, 204.500 de naționalitate evreiască, 46.000 germani și 17.000 maghiari.

Numai cei cari s'au declarat de naționalitate cehoslovacă vor putea deci rămâne în cuprinsul republicei, toți ceilalți vor trebui să plece în țările pentru cari au optat, ca și evreii cari s'au declarat de naționalitate cehoslovacă, dar nu s'au stabilit în această țară decât după 1914. Se vor duce în Germania cei 46 mii de evrei; ori în Palestina cei 204.500?

Socotim că nu mai e nevoe să insistăm în ce privește însemnătatea, pentru noi, a problemei și nici să cerem luarea măsurilor de pază la frontieră.

E bine totuși să amintim că o revistă evreiască apărută zilele trecute la Paris precizează că la New-York din trei medici unul e evreu, din doi avocați unul e evreu, teatrul e în întregime controlat de evrei, comerțul de vestminte 90 la sută este în mâini evreești, cel de mobile 50 la sută, cel de blănuri 90 la sută, presa e sub influență evreiască, etc., etc.

Iar la proporția evreilor pe țări, aceiaș revistă căreia nu i se poate bănui obiectivitatea față de coreligionari, arată că România este A DOUA ȚARA DIN LUME ca proporție de evrei, deși publică o cifră sub realitatea constatată de statistici indiscutabile!

Polonia — scrie această revistă — are 10.4% evrei, România 4.8%, Statele Unite 3.5%, Rusia 2.5%, Franța 0.5%, Anglia 0.7%, Italia 0.1%.

Luarea la vreme a măsurilor de pază la fruntarii, pe cari le-au introdus statele cu o proporție infinit mai mică de evrei decât a noastră, va folosi nu numai elementului etnic românesc, dar și minorităților conștiente, cari își dau seama de pericolul agravării unei probleme care și așa așteaptă demult o rezolvire.

Un avion de școală a capotat Miercuri pe aeroportul Otopeni

Un accident de aviație s'a înregistrat Miercuri d. a. pe aeroportul Otopeni.

Un avion de școală „Klemm 25" pilotat de un brevetat de gradul II al școalei C. F. R. care se antrena pentru concursul dintre școlile de pilotaj ce se va ține în curând, a capotat în momentul când aterisa.

Avionul s'a ales cu elicea și trenul de aterisaj sfărâmate.

Pilotul a scăpat neatins.

Scrisori din Praga

Praga, 25 Octombrie

Pe primul plan al interesului ziarelor și opiniei publice cehoslovace se află următoarele două probleme:

1. Noua constituție a Cehoslovaciei;

2. Simplificarea sistemului partidelor politice.

Reorganizarea Cehoslovaciei urmează să se facă pe baze federative, adică noua republică va fi formată din trei state federale, Boemia inclusiv Moravia, Slovacia și Rusia Subcarpatică. Fiecare stat va avea dieta lui proprie. Adunarea națională a celor trei state va fi compusă din 200 deputați și anume: 140 din Boemia și Moravia, 50 din Slovacia și 10 din Rusia Subcarpatică. Viitorul Senat va avea numai 24 membri și anume opt de fiecare stat.

Guvernul central va fi compus din cinci membri: președintele consiliului, vice-președintele consiliului, ministrul de externe, ministrul de finanțe și ministrul apărării naționale. Guvernul Bohemiei și Moraviei va avea opt membri, cel al Slovaciei cinci iar cel al Rusiei Subcarpatice trei.

Imputernicirile președintelui republicii vor fi extinse. El va avea dreptul să dea decrete-legi în timpul când nu va exista parlament sau el va fi în vacanță.

Legea electorală va suferi deasemenea o modificare, în sensul că nu vor mai exista liste de candidați ai partidelor politice, ci fiecare regiune cu circa 60 mii locuitori își va putea alege reprezentantul pe care îl va dori.

In acelaș timp, unele ziare cer înființarea unei Camere economice. Mai multe partide, în spe-

(Continuare in pag. 2-a)

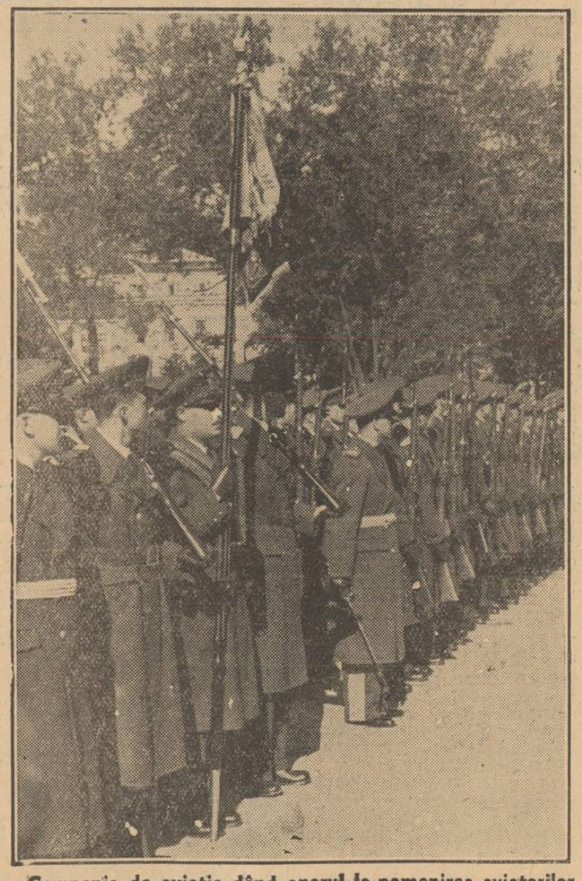

Compania de aviație dând onorul la pomenirea aviatorilor morți la Constanța.
(Darea de seamă în corpul ziarului)

INSEMNĂRI

Tristețe...

Ne luăm îngăduința ca, în pragul iernii, să închinăm câteva mâhnite rânduri umilelor și nefericitelor făpturi cari sunt câinii vagabonzi sau cei rămași fără norocul unui stăpân. Persoanele „serioase" ne vor repeta adevărul, — indiscutabil, dar pe care știm că nu-l practică de fel, — că trebuiesc ajutați întâi oamenii, și apoi „javrele"... Noi, — convinși că fața lumii o va schimba numai mila, adică înțelegerea durerii, — adăogăm că cine iubește pe oameni iubește toate făpturile lui Dumnezeu.

Vine iarna... Câinii fără stăpân cari astă-vară, în schimbul tristei lor priviri rugătoare, au primit, — poate chiar și dela dv., — un picior în coaste, se vor încovriga tragic pe la ușile închise, și în curând vor muri de frig, de foame, sau la ecarisaj. Fiindcă așa „trebuie".

Acestor jalnice făpturi, — apărute, și ele, în viață, nu din voia lor, — le doresc ceeace odată îmi voi dori mie însumi: stingere repede și fără dureri...

Dar înainte de iarnă, iată, Sf. Dumitru, cu atâtea amărăciuni pentru cei cari s'au mutat și cari, — când proprietarul nu vrea altfel, — trebuie să-și alunge câinele, de atâtea ori mângâiat de mâna lor, bunul și cumintele câine, care, vara pe zăduf și iarna pe viscol, le-a stat pază credincioasă la ușe, zi și noapte... Să moară și el! Căci cum ar putea fi altfel, într'o lume unde mielul nevinovat e înjunghiat, iar puiului i se taie gâtul, pentru hrana noastră, a făpturilor „superioare"?

Toate articolele de ziar trăiesc, vai, doar răstimpul dintre un răsărit și un apus de soare. Și știu că tot atât va trăi și acesta, în care geme o nesfârșită tristețe... Dar ce mare mângâiere aș avea dacă, cel puțin acesta, n'ar fi tot așa de repede și uitat! *M. Negru*

Prof. dr. Weigand

despre Ungaria dinainte de război

In împrejurările actuale, când presa din Budapesta pomenește mereu de situația Ungariei dinainte de război; de prietenia „tradițională" germano-maghiară, ba chiar și de regimul ideal al naționalităților sub dominația ungară, e interesant să reproducem câteva observații și constatări pe care le-a făcut în anul 1897, într'un articol publicat în „Leipziger Neueste Nachrichten", sub titlul „Prietenia germano-maghiară", cunoscutul filolog german prof. dr. Weigand.

In acel articol prof. dr. Weigand, care cunoștea bine stările de fapt din Ungaria, politica guvernelor din Budapesta față de naționalități și suferințele celor peste 3 milioane de Români din Transilvania, scria:

„Ungurii sunt chiar vrăjmașii noștri cei mai inversunați. Ei au pricinuit pierderi enorme neamului german. Toate orașele mai vechi din Ungaria sunt de origină germană; cele mai multe însă au perdut cu desăvârșire caracterul lor german și sunt amenințate cu maghiarizarea, chiar în Transilvania, unde până acum Sașii s'au menținut bărbătește.

Dar, pierderea capitală ne amenință prin completa maghiarizare a populațiunii germane rurale, care se ridică la peste 2 milioane.

Suferit-am noi, Germanii, vreodată o asemenea perdere în vre-un război și ne e îngăduit să privim liniștiți și fără să ne mișcăm la sugrumarea națională a consângenilor noștri?

E necesar, să le aducem aminte Ungurilor, că nu sunt nimic mai mult decât un mic popor trufaș (ein Kleines übermütiges Volk), *care și puțintica cultură ce o au și cu care se fălesc, ne-o datoresc tot nouă, Germanilor".*

Ocupându-se, apoi, de Românii din Transilvania, faimosul filolog german a constatat, că politica de maghiarizare și de persecuții practicată de guvernele din Budapesta, dela 1867 încoace — a-

(Continuare in pagina 2-a)

Pelerinajul de Miercuri în fața moaștelor Sf. Dumitru

Credincioșii închinându-se în fața moaștelor la patriarhie.
(Vezi darea de seamă în corpul ziarului)